

Boekverslag *Verborgen gebreken* (Renate Dorrestein)

Karliën Coene

© havovwo.nl (april 2002)

Primaire gegevens van het boek

Auteur: Renate Dorrestein
Titel: *Verborgen gebreken*
Verschenen in: 1996
Aantal blz: 238
Leestijd: 4 uur
Uitgelezen op: 8 september 2001

Verantwoording van de keuze

Toen we in de klas onze boekenlijst bespraken, werd Renate Dorrestein aanbevolen door mijn leraar. Ik had ook pas een interview gelezen over haar nieuwe boek: “Zonder Genade” in het Eindhovens Dagblad, waardoor ik zeer benieuwd werd naar haar schrijfstijl. Allereerst was ik van plan om “Zonder Genade” te lezen, alleen ik stuitte op twee problemen. Ten eerste had onze bibliotheek dit pas uitgekomen boek nog niet en ten tweede kon ik helemaal geen recensies over het boek vinden. Daarom besloot ik een ander boek van haar te kiezen en uiteindelijk is het “Verborgen Gebreken” geworden. De korte inhoud op de achterkant van dit boek maakte me wel nieuwsgierig. Over dit boek waren ook erg veel recensies te vinden die ik kon gebruiken voor mijn verwerkingsopdracht en daarom heb ik het uitgekozen.

Verwachtingen vooraf

Twee kinderen die zich in de auto van een wildvreemde verstoppen; geen situatie die je dagelijks meemaakt, zeker niet als een van de kinderen ook nog eens iets op haar geweten heeft dat het daglicht niet mag aanschouwen. Deze niet alledaagse verhaallijn zorgde ervoor dat ik me in mijn hoofd een spannend en intrigerend beeld van het boek had geschetst. Ik verwachtte een boek waarin de gebeurtenissen gedurende het verhaal niet met elkaar te maken lijken te hebben, maar toch uiteindelijk in een mooi gevonden plot bij elkaar komen zodat de puzzelstukjes ineen vallen. Ook het feit dat mijn leraar Renate Dorrestein aanraadde zorgde ervoor dat ik wel hoge verwachtingen van het boek had.

Eerste reactie achteraf

Toen ik het boek dichtsloeg was ik in eerste instantie wat teleurgesteld. Ik was eigenlijk wel benieuwd hoe de schrijfster uiteindelijk alle puzzelstukjes van het verhaal in elkaar zou laten vallen, maar ik had niet gedacht dat het einde zo ontzettend open zou zijn. Je wordt als lezer achtergelaten met een gelukkig herenigd gezinnetje, hoewel je eigenlijk weet dat aan dat geluk snel een einde zal komen. Omdat ik de rest van het boek vol spanning had gelezen in afwachting van de ontknopning, was dit open einde vol dramatische ironie een beetje een domper voor mij. Het lijkt bijna alsof de schrijfster geen zin meer had om een mooie ontknopning te verzinnen waarin ook de waarheid over Christine en Waldo aan het licht kwam en werd verteld hoe het nou met Agnes afliep. Het is natuurlijk wel leuk als er af en toe zaken in een boek aan de eigen fantasie van de lezer worden overgelaten, maar bij de verhaallijn van “Verborgen Gebreken” vond ik een open einde toch niet zo gepast.

Toch heb ik het boek wel met plezier gelezen. De schrijfster weet door een spannende en vloeiend lezende schrijfstijl de aandacht van de lezer erbij te houden. Door de grillige gebeurtenissen lijkt het boek haast wel een thriller waarin het thema voornamelijk de scheidslijn tussen waan en werkelijkheid is. Deze grens is in “Verborgen Gebreken” erg onzeker en wat voor normaal moet doorgaan blijkt dat vaak niet te zijn. Zo leven de hoofdpersonen Chris en Agnes allebei in een eigen wereldje. Om zich aan de werkelijkheid te onttrekken stelt Chris zich voor dat zij “de engel van rechtvaardigheid met een tweesnijdend zwaard” is. Agnes leeft op haar beurt in een wereld van herinneringen om zo de nutteloosheid van haar huidige bestaan niet onder ogen te hoeven zien. Ik vind dat de schrijfster deze gedachtegangen van de twee hoofdpersonen goed heeft weergegeven. Vooral de gedachten van de 10-jarige Chris waren erg geslaagd. De schrijfster laat daarmee zien dat ze zich goed kan inleven in haar personages, of die nu jaren jonger zijn of niet. Ook kan ze zich goed inleven in de abnormale gezinssituatie van Christine. Renate Dorrestein is zelf opgegroeid in een rustig gezin met vier

Boekverslag **Verborgen gebreken (Renate Dorrestein)**

Karliën Coene

© havovwo.nl (april 2002)

kinderen; haar moeder was onderwijzeres en haar vader advocaat. Toch beschrijft ze heel precies hoe het geluk in het gezin Jansen ondermijnd wordt door de seksuele macht die grote broer Waldo uitoefent op zijn zusje en broertje. Dorrestein laat als feministe deze onderdrukking van vrouwen door mannen steeds terugkeren als voornamelijk thema van haar boeken. In “Verborgen Gebreken” laat ze haar feminisme ook nog op andere manieren doorschemeren; de mannen spelen slechts bijrollen en het feit dat vrouwen alleen voor vol aangezien worden als ze getrouwd zijn en kinderen hebben komt ook uitgebreid aan bod. Agnes is op haar zeventigste niet getrouwd en kinderloos en wordt daarom door de rest van haar familie gezien als “gekke tante Agnes.” Ik vond het wel knap dat de schrijfster haar feministische denkbeelden zo in het verhaal heeft verweven dat je als lezer niet het gevoel hebt dat ze haar mening aan je opdringt, maar dat je wel aan het denken gezet wordt. Al bij al vond ik “Verborgen Gebreken” toch wel de moeite waard om gelezen te hebben. Ondanks het onbevredigende einde heb ik van dit boek genoten en ben ik benieuwd geworden naar andere boeken van Renate Dorrestein. Zodra “Zonder Genade” in de bieb te krijgen is, zal ik dit boek zeker gaan lezen!

Korte samenvatting van de inhoud

Het boek begint als het “moderne” gezin Jansen de laatste voorbereidingen aan het treffen is voor de vakantie naar Schotland. Het gezin bestaat uit moeder Sonja, veertig jaar, haar kinderen Waldo, zestien, Christine, tien en Tommie, vier, elk van een verschillende vader, en haar veel jongere minnaar Jaap.

Het gezin staat onder grote spanningen; Christine is gewelddadig en doet nooit wat haar gevraagd wordt en Tommie plast nog steeds in zijn bed en praat maar weinig. De onuitgesproken gebeurtenissen en gevoelens die de oorzaak zijn van dit abnormale gedrag zijn bij Sonja en haar vriend onbekend. Langzamerhand kom je als lezer echter te weten dat Waldo incest pleegt met Christine en Tommie, wat al de problemen in het gezin veroorzaakt.

Als het gezin in Schotland is aangekomen, wil Waldo niet mee met de pont; hij gaat liever zelf bergen beklimmen op Skye Ysland, tegen de wil van zijn moeder in. Als Sonja en Jaap de tent aan het opruimen zijn, mogen de kinderen nog even rondwandelen in het dorp. Waldo besluit alleen te vertrekken naar Skye en Christine en Tommie gaan hem uitzwaaien. Vlak voordat Waldo wil vertrekken geeft Christine hem per ongeluk expres een duw, waardoor hij met zijn hoofd op de kade valt en onder water verdwijnt. Christine beseft maar half wat ze heeft aangericht en vlucht weg met Tommie, bang voor de gevolgen van haar daad. Ze verstopten zich samen in een wildvreemde auto op de pont. Deze auto blijkt van de zeventigjarige Agnes Stam te zijn, die op weg is naar het zomerhuis van haar familie met de as van haar overleden broer op de voorbank. Voor het eerst is ze alleen op weg, omdat nu al haar vijf broers zijn overleden en omdat haar schoonzussen hun kinderen niet meer aan haar toevertrouwen. Als ze Christine en Tommie op de achterbank ontdekt is ze niet eens zo verbaasd; het zomerhuis is voor haar niet compleet zonder kinderen en daarom besluit ze Christine en Tommie een tijdje onder te brengen en ze niet uit te horen over de reden waarom ze zijn weggelopen. Agnes vermaakt de kinderen met allerlei spelletjes en toevallig zijn ze net bezig met een verkleedpartij als er een inspecteur van Scotland Yard aan de deur staat om Agnes de foto's van de vermiste kinderen te laten zien. Agnes geeft de kinderen niet aan omdat ze hen niet terug wil sturen naar het gezin waarvan ze zijn weggelopen, maar ook omdat de kinderen haar eenzaamheid verlichten. Als ze in de krant een bericht leest over de vermiste kinderen begrijpt ze pas echt dat ze in een lastige situatie verkeert. Ook leest ze in het artikel over Waldo die verondersteld wordt in Skye aan het wandelen te zijn. Ze zegt dit tegen Chris, die opfleurt omdat ze denkt dat alles toch wel goed is afgelopen met Waldo na haar duw. Ondanks Waldo's seksuele macht over haar, houdt ze toch van hem omdat hij de enige was die haar ooit wat aandacht gaf. Chris besluit dat ze terug naar huis wil en gaat dit tegen Agnes zeggen, maar die slaapt al. Chris vindt dan een luchtbuks onder Agnes bed en begint te dromen over de heldendaden die ze zal verrichten om haar vriendschap met Waldo terug te winnen.

De volgende morgen komt er een man van een verhuurbedrijf langs: Agnes' schoonzus heeft zonder Agnes' medeweten het zomerhuis laten verhuren. Agnes is helemaal overstuur hierdoor en als Chris dit ziet gaat ze de luchtbuks halen en schiet ze de man neer. Agnes krijgt van schrik een beroerte en valt op de grond. Chris helpt haar mee naar binnen en wil daarna het lijk wegslepen, maar dat blijkt zomaar verdwenen te zijn. Vervolgens geeft Agnes Chris en Tommie een papiertje met het adres van het hotel waarin hun Sonja en Jaap verblijven en zegt dat er op dat adres een verassing op hun wacht. Chris en Tommie gaan liften en worden weer herenigd met hun moeder. Christine wil Sonja en Jaap mee nemen naar Agnes en het boek eindigt met hun autorit naar het zomerhuis. Ze lijken weer een gelukkig gezin, maar de lezer weet dat hun nog veel onheil te wachten staat.